

Verdensnyhet Den nyutviklede vaksineringsautomaten for smolt gjør jobben imponerende raskt og nøyaktig. I knestående på bildet Tore Evjen (nærmest) fra Marine Harvest og Halvard Andresen fra Maskon. Foto: KJELL A. OLSEN

Automat vaksinerer 20 000 laks i timen

Maskon AS i Stjørdal har laget verdens første helautomatiske vaksineringsmaskin for smolt. Prosjektmedspillere som Marine Harvest og Salmar snakker om en liten revolusjon i bransjen.

– Med en slik automat øker kapasiteten mye, samtidig som kvaliteten på vaksineringsarbeidet blir bedre. Og ikke minst: Det ligger store HMS-gevinster i at tungt belastende manuelt arbeid så å si forsvinner. For oss er dette et prestisjeprojekt, sier Tore Evjen, regionsjef i Marine Harvest og ansvarlig for selskaps ferskvannsvirksomhet i Midt-Norge.

Verdens største oppdrettskonsern var i sin tid en av initiativtagerne til utviklingsprosjektet som etter vel to år har munnet ut i en godt fungerende prototyp av en vaksineringsautomat. Marine Harvest har også bidratt mest økonomisk til prosjektet, med Salmar som en god nummer to.

Status som IFU-prosjekt (In-

dustriell forskning og utvikling) har utløst en porsjon offentlig støtte, mens Maskon selv har skutt inn millionbeløp i det som er det overlegent største utviklingsprosjektet i bedriftens snart 20 år lange historie. Før prosjektet er helt ferdig om et halvt års tid, vil prislappen være oppe i ca. elleve millioner kroner.

Gjør mange manns jobb

Automaten fra Maskon kan vaksinere 20 000 smolt i timen, mange ganger flere enn et helt lag med manuelle vaksinatorer kan klare. I tillegg til å gjøre jobben mye raskere enn mennesker, utfører maskinen selve vaksineringen mer skånsomt for fisken, og mye mer nøyaktig i den forstand at stikkpunkt på smoltkroppen blir «riktig» valgt og nålen stikkes akkurat så dypt inn som den skal.

Til grunn for disse presise operasjonene ligger bilder som blir tatt av hver eneste fisk som sluses inn i maskinen.

– Det er ennå for tidlig å snakke om pris på automaten, men det er helt klart at helautomatisk vaksinerer blir vesentlig billigere enn manuell og halvautomatisk, sier Halvard Andresen, markeds- og utviklingsjef og medeier (50 pro-

Rettvendtes: I bedøvet tilstand kommer smolten deisende inn i maskinen hvor den etter hvert legges til rette med buken vendt mot vaksinasjonsnålen. Foto: KJELL A. OLSEN

sent) i Maskon AS.

Hurtig og nøyaktig

I går ble automat-prototypen demonstrert for et tyvetall fagpersoner fra oppdrettsbransjen som var invitert til Marine Harvests smoltanlegg i Slørdalen i Snillfjord. De som ikke hadde sett den i aksjon før, lot seg imponere av vaksineringsmaskinens arbeidstempo og presisjon.

– Sammenlignet med vaksinerer for hånd er den helauto-

lioni smolt vaksinert hvert år, i hele Norge ca. 250 millioner. Går det som Maskon og de andre prosjekteierne har grunn til å tro, vil et stort marked åpne seg for den revolusjonerende vaksinerings-teknologien. Alle store produsenter av atlantisk laks, også utenlandske, er potensielle kunder.

– Vi håper i første omgang å få levere tre-fire automater til Marine Harvest og Salmar. En viss driftserfaring er god å ha før vi satser for fullt i det internasjonale markedet, sier Halvard Andresen.

Daglig leder Jon Anders Leikvoll i Maskon opplyser til Adresseavisen at det er første gang automatiseringsbedriften har gått inn i et utviklingsprosjekt som direkte har med håndtering av levende individer å gjøre. Mye av den nye teknologien er flere elementer av den nyutviklede teknologien patentsøkt. Det gjelder bl.a. den såkalte singuleringen – tilretteleggingen av hver enkelt fisk slik at den ligger rettvendt når den skal få nålesticket, og det gjelder bildebildbehandling som gjør individene gjenkjennelige utover i prosessen.

matiske metoden mye mindre belastende for fisken – som for øvrig blir bedøvet før den sendes inn i maskinen, sier driftsleder Idar Klungervik ved Marine Harvest-anlegget i Slørdalen til Adresseavisen. Han har sett automaten så mye i bruk at han er blitt overbevist om at den representerer fremtiden i smolt-vaksinerer.

Internasjonalt marked

I Slørdalen blir rundt fem mil-

ASBJØRN GRAVÅS 951 98 721
asbjorn.gravaas@adresseavisen.no